

Plánování akce na Den bez aut

CÍLE:

Žák identifikuje rizika spojená s jízdou autem.

Žák si vyzkouší zorganizovat veřejnou akci včetně její propagace a závěrečného hodnocení.

Pomůcky:

plán obce

Co budou žáci dělat:

Při této hodině si žáci ve skupinách nejprve ujasní výhody a nevýhody používání hromadné a osobní automobilové dopravy. Učitel žáky seznámí s celosvětovou iniciativou Den bez aut. Žáci dále pracují ve skupinách na organizaci Dne bez aut. Měli by získat chuť vyzkoušet si, zda je možné přesvědčit lidi v jejich okolí (spolužáky, zaměstnance školy, rodiče), aby jeden den v roce vyzkoušeli jiný způsob dopravy do školy/práce než dojíždění autem.

Otázky pro evokaci:

- Představte si, že by ve vaší ulici nejezdila auta. Co byste tam všechno mohli dělat, hrát apod.?
- Jak byste se nejraději dopravovali do školy? Je to možné při stávající úrovni dopravy? Zapisujte na tabuli.

Nejprve se zeptáme žáků, jak se dopravují do školy/do práce oni a jejich rodiče. Výsledky zapisujeme na tabuli. Diskutujeme s žáky o tom, zda by rádi chodili pěšky nebo jezdili na kole, pokud by to dopravní situace ve městě umožňovala. Nad plánem obce vytipujeme místa, kde jsou žáci nejčastěji svědky dopravní zácpy, která místa lze jen obtížně překonat např. na kole kvůli příliš hustému provozu nebo na kterých místech se cítí ohroženi příliš hustým provozem.

Pak zapisujeme na tabuli výhody a nevýhody osobní a hromadné dopravy podle návrhů žáků (konkrétně podle situace v obci).

Seznámíme žáky s celosvětovou iniciativou Den bez aut (nakopírovaný novinový článek nebo např. článek z Wikipedie – http://cs.wikipedia.org/wiki/Den_bez_aut nebo článek z 14. 9. 2007 na <http://www.nadacepartnerstvi.cz/dopravatext>), který probíhá každoročně 22. září. Zeptáme se jich, zda vědí o podobných aktivitách ve své obci a zda by byli ochotni je organizovat.

Požádáme žáky, aby se přihlásili do různých skupinek, které se budou na organizaci Dne bez aut podílet.

1. skupina

Oddělení argumentace (přesvědčovači): sepiše výhody a nevýhody obou způsobů dopravy, shrne současnou situaci v obci a předloží ostatním návrh informačního letáku ke Dni bez aut. Připraví k veřejné prezentaci výsledky různých školních aktivit souvisejících s dopravou (měření hluku, dopravní průzkum, mapování v rámci Bezpečných cest do školy apod.)

2. skupina

Oddělení propagace (novináři): vymyslí, koho oslovit (místní úřad, školní rozhlas, místní tisk, rodiče při rodičovské schůzce), jakou formou a v jakém časovém harmonogramu.

3. skupina

Oddělení performance (baviči): navrhne trasu, která by měla být po určitou dobu vyhrazena místním úřadem pro průvod ke Dni bez aut (tedy, kde bude znemožněn vjezd aut). Vymyslí, jakým způsobem by se daná ulice, náměstí apod. dala oživit. Např. průvod na koloběžkách, skateboardech, in-line bruslích, občerstvení na improvizovaných zahrádkách, kreslení křídou pro malé i velké, pěší procházka oživenou částí obce (bez automobilového provozu) s odborným výkladem o historii/architektuře.

4. skupina

Oddělení koordinace (plánovači): sepiše přesný časový průběh příprav a jmenný seznam těch, kteří budou někoho oslovovat, něco připravovat apod.

1. DOPRAVA KOLEM NÁS/V NAŠÍ OBCI/V MÍSTĚ, KDE ŽIJÍ

- <http://www.mzp.cz> – Ministerstvo životního prostředí; ke stažení publikace vydané Evropskou komisí: Cyklistika pro města, Děti na cestách, Města pro lidi
- Slepá ulice – politika dálkové přepravy zboží, její ekonomické souvislosti, ekologické důsledky a možná řešení. Zelený kruh a Hnutí DUHA v edici APEL, Praha – Brno, 2005.

2. EMISE ŠKODLIVIN Z DOPRAVY

- <http://www.chmi.cz> – informace o imisních limitech, aktuální informace o stavu imisí ze stanic automatického imisního monitoringu (AIM), ročenky Znečištění ovzduší
- Ročenka Znečištění ovzduší na území ČR v roce 2006. Český hydrometeorologický ústav – úsek ochrany čistoty ovzduší, 2006
- Zpráva o životním prostředí ČR v roce 2006. CENIA 2006.

3. EKOLOGICKÁ A UHLÍKOVÁ STOPA DOPRAVY

- <http://www.zmenaklimatu.cz> – základní informace o změně klimatu, nabídka filmů a výukových materiálů
- <http://www.zmenaklimatu.cz/uspory-energi/doprava.html> – konkrétní příklady a rady jak zmenšit spotřebu paliv při cestování a snížit tak zatížení emisemi CO₂
- <http://www.carbonfootprint.com>, <http://www.climatecare.org> – internetové počítačky uhlíkové stopy a informace o možnostech její kompenzace
- na <http://dopravniklub.ecn.cz/tisk.shtml?x=159137> – článek o ekologické stopě dopravy: Třebický, V.: Zlaté tele mobility.
- Hnutí Duha: Posuzování vlivů dopravní politiky na životní prostředí (SEA). Brno, 2005.

4. ROPA VS. BIOPALIVA

- <http://www.foeeurope.org/agrofuels/index.html> – argumenty zpochybňující význam biopaliv a současné cíle EU v dopravní politice na stránkách Friends of the Earth
- <http://www.hybrid.cz> – informace o hybridních vozech, elektromobilech a dalších alternativních pohonech
- <http://www.greenenergy.com/perspectives/Soy.pdf> – informace o sojovém oleji a tabulky srovnávající výnosy a emise při pěstování různých plodin pro výrobu bionafty
- film ZDROJ (režisér M. Mareček) – snímek v širokém kontextu zkoumá projekt stavby ropovodu podpořený Světovou bankou. Dokument je prvním filmovým výstupem rozsáhlého společenského projektu Auto*Mat konfrontujícího různé podoby lidské mobility. Lze stáhnout na <http://www.doc-air.com>. DVD lze objednat v internetovém knihkupectví na <http://www.sedmagenerace.cz>.
- Čílek, V., Kašík, M.: Nejistý plamen. Průvodce ropným světem. Nakladatelství Dokořán, 2007.

5. HLUK Z DOPRAVY

- <http://hluk.eps.cz> – informace o hluku, platných limitech, protihlukových opatřeních, probíhajících kauzách Ekologického právního servisu, brožura Právní průvodce občana obtěžovaného hlukem
- počítačky hlučnosti:
- <http://www.xs4all.nl/~rigolett/ENGELS/vlgsalc.htm> (anglicky)
- <http://resource.npl.co.uk/acoustics/techguides/crtn/> (anglicky)
- <http://www.vcd.org/181.html> (nemecky)
- http://www.nrl.cz/hluk/metodika/postup_prostredi.php – metodika pro měření hluku z dopravy
- <http://www.enviweb.cz/?env=hluk> – novinky o hluku
- <http://hlukovemapy.mzcr.cz> – hlukové mapy vypracované Ministerstvem zdravotnictví
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
- Nařízení vlády č. 502/2001 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. 148/2006
- Havránek, J. a kol.: Hluk a zdraví. Avicenum, 1990.

6. DEN BEZ AUT

- <http://www.env.cz/etm> – článek o Evropském týdnu mobility 2007, na stránkách naleznete kontakty na pořadatele v jednotlivých městech
- <http://www.mobilityweek.eu/> – stránky o Evropském týdnu mobility
- Zpravodaj MŽP 11/2007(str.15-17) – článek Evropský týden mobility ke stažení na <http://www.env.cz/osv/edice.nsf>
- <http://www.worldcarfree.net> – mezinárodní iniciativa propagující život bez aut
- <http://www.auto-mat.cz> – projekt snažící se o zlepšení podmínek pro chodce a cyklisty v Praze, pořadatelé akcí při Dni bez aut
- Kutáček, S.: Možnosti alternativ k individuální automobilové dopravě. Masarykova univerzita Brno, 2003. (ke stažení v pdf na <http://www.detizeme.cz/>)

OBEČNÉ INFORMACE O DOPRAVĚ

Státní správa

- <http://www.mdcr.cz> – Ministerstvo dopravy a spojů
- <http://www.cdv.cz> – Centrum dopravního výzkumu

Nevládní organizace zabývající se podporou šetrné dopravy

- <http://cde.ecn.cz> – Centrum pro dopravu a energetiku
- <http://www.detizeme.cz/doprava.shtml> – občanské sdružení Děti Země se dlouhodobě zabývá vlivem dopravy na životní prostředí a organizuje celostátní i regionální kampaně; můžete si objednat řadu publikací nebo je stáhnout ve formátu pdf (např. příručku Evropské komise Děti na cestách).
- <http://www.hnutiduha.cz> – Hnutí Duha prosazuje změny v dopravní politice v rámci své kampaně Doprava, na stránkách si můžete stáhnout např. informační list Hnutí Duha o biopalivech a publikaci Slepá ulice – Politika dálkové přepravy zboží, její ekonomické souvislosti, ekologické důsledky a možná řešení.
- <http://www.spvd.cz> – Společnost pro veřejnou dopravu; informace o veřejné dopravě v českých městech a příklady ze zahraničí.
- <http://www.pmatky.ecn.cz> – jak plánovat bezpečné cesty do školy.
- <http://www.nadacepartnerstvi.cz/doprava> – Nadace Partnerství poskytuje školám prostředky pro realizaci projektů bezpečných cest do škol v rámci programu Na Zelenou, dále např. podporuje rozvoj cyklostezek Greenways.
- <http://www.auto-mat.cz/> – projekt snažící se o zlepšení podmínek pro chodce a cyklisty v Praze.
- <http://www.nakole.cz/vemeste> – zde najdete rady jak podpořit cyklistiku ve vaší obci a kontakty na zastupitele odpovědné za rozvoj cyklistické dopravy.
- <http://www.iwalktoschool.org> – mezinárodní hnutí propagující pěší chůzi z nejrůznějších důvodů: pro bezpečnější ulice a méně provozu, jako zdravější životní styl, kvůli ochraně životního prostředí.
- <http://www.transportenvironment.org> – stránky neziskové organizace s informacemi o vlivu dopravy na životní prostředí (anglicky).